

יבמות עו

עניין: על אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים

רמב"ן דברים פרק כג

ה. על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים. מצינו (לעיל ב כח כט) אכל בכסף תשכירני ואכלתי ומים בכסף תתן לי ושתיתי כאשר עשו לי בני עשו היושבים בשעיר והמואבים היושבים בער. ורבים אמרו שהם לא קדמו אותם אבל ישראל קנו מהם. וזה הבל, כי די למחנה שימכרו להם כאשר ירצו לקנות. ועוד כי ישראל לא באו בגבול מואב, והמואבים הוציאו להם לחם ומים בכסף, והכתוב יספר שעשו המואבים כאשר עשו בני עשו, ולמה ירחיק המואבי לעולם בעבור זה ולא יתעב האדומי:

והנראה אלי כי הכתוב הרחיק שני האחים האלה שהיו גמולי חסד מאברהם, שהציל אביהם ואמם מן החרב והשבי (בראשית יד טז), ובזכותו שלחם השם מתוך ההפכה (שם יט כט). והיו חייבין לעשות טובה עם ישראל, והם עשו עמהם רעה. האחד שכר עליו בלעם בן בעור והם המואבים, והאחד לא קדם אותו בלחם ובמים כאשר קרבו למולו, כמו שכתוב (לעיל ב יח-יט) אתה עובר היום את גבול מואב את ער וקרבת מול בני עמון. והנה הכתוב הזהירם (שם פסוק יט) אל תצורם ואל תתגר בם, והם לא קדמו אותם כלל, כי היה הכתוב אומר "כאשר עשו לי בני עשו המואבים והעמונים", אבל לא הזכיר עמון, שלא קדמו אותם:

סנהדרין קג:

מחיתם א"ר יוחנן משום רבי יוסי בן קסמא^א גדולה לגימיה שהרחיקה שתי משפחות מישראל שנאמר^ב על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים ורבי יוחנן דידיה אמר מרחקת את הקרובים ומקרבת את הרחוקים:

מהרש"א ח"א סנהדרין קג:

צנודי כו': גדולה לגימיה שהרחיקה בו'. מכאן נראה לדמות פירוש הרמב"ן פרשת כי תלא ין דאשר לא קדמו לא קאי אלא לעמון ולא אמואב מדכתיב אוכל בכסף תשכירני וגו' כאשר עשו לי בני עשו ומואבים וגו' ועוד האריך ע"ש דהכא אמרינן צהדיא דאשר לא קדמו וגו' הרחיקה גם משפחת מואב גם נראה מכאן לקיים דברי המפרש דאשר לא קדמו היינו צחנס דכן משמע לשון לגימיה אכילה שמאכלין אורחים צחנס כפירש"י דהיינו צחנס ודומיא

זהר ח"א דף קי ע"א סתרי תורה

ליה בנתייה ואולידו צהו תרין אומין חד חקרי עמון וחד חקרי מואב. חד צחתגליא וחד צחתכסיא. עמון דרגא (קעג א) דיליה מלכו"ס עיטא דאתכסיא. מואב דרגא דיליה פעו"ר כלא צחתגליא כגוונא דא בנתייה דא אמרת בן עמי צרה אית לי מעמי ולא אמרת ממאן הוא בגין כך איהו הוה צחתכסיא. דא אמרת מואב מאב הוא דנא. מאבא אולידת ליה. דרגא דיליה פעו"ר מלה צחתגליא. וצתרין חלין אחיד דוד מלכא לבתר מן מואב אסת רות ונפק מנה דוד מלכא. מן עמון

